

GOUDEN. IDEEËN

Inwonersinitiatieven
Steenwijkerland

SEPTEMBER 2024

Inhoud

- 4 Bruisend Blokzijl vierde weer wapenfeit
- 6 Marktplein Oldemarkt: van stenen vlakke tot dorpspark
- 8 Giethoorn herdenkt en viert gezamenlijk
- 10 Jubileumboek De Witte Duif versterkt wijkgevoel
- 12 Steun voor agrarisch erfgoed Land van Vollenhove
- 14 Lichtpuntjes geven sfeer aan Venoois stadshart
- 16 Hulde aan lokale sportheld én merengebied
- 18 Spelen, beleven en ontmoeten in Tukse buurttuin
- 20 Kabouterpad Steenwijkerwold: sprookje dat uitkwam
- 22 Kunstwerk icoon voor corsostad Vollenhove
- 24 Lopen langs kloosterleven van 't Wold
- 26 Inwonersinitiatieven zijn goud waard! Zo werkt het

Voorwoord

Een betere buurt begint met een gouden idee!

Een buurt waar het prettig wonen, leven en spelen is maak je met elkaar. Hoe die kern, wijk of straat gestalte krijgt is een kwestie van maatwerk en daarover hebben eigen inwoners vaak de beste ideeën. Want zij weten precies wat nodig is om hun leefomgeving nog gezelliger of groener te maken. Daarom is de subsidieregeling 'Inwonersinitiatieven zijn goud waard' in het leven geroepen.

Noem het een geldpotje voor goede ideeën, dat bij uitstek past in deze tijd van participatie. Een moeilijk woord voor iets doodgewoons: actief meedoen in de samenleving. Mensen denken en praten steeds meer mee over de inrichting van hun kern of wijk. Dat is een volstrekt logische en ook heel positieve ontwikkeling.

Onze subsidieregeling is een aantrekkelijke impuls om inwoners samen te brengen en kansrijke ideeën voor de buurt uit te voeren. Het hoeft geen omvangrijk project te zijn; soms maakt iets kleins al een groot verschil. Plannen die aantoonbaar bijdragen aan de leefbaarheid én door een enthousiaste groep mensen worden gedragen, kunnen rekenen op klinkende munt. Mits ze voldoen aan enkele voorwaarden - daarover leest u elders in deze uitgave meer. De gemeente helpt u en uw buurtgenoten graag op weg, met een financiële opsteker die van een mooie droom realiteit maakt.

We merken dat het werkt! Sinds de start van de subsidieregeling in 2020 zijn al talloze succesverhalen de revue gepasseerd en vele acties verzilverd in Steenwijkerland. Wat ons betreft verdienen die inwonersinitiatieven een 'glossy'. In dit magazine presenteren we dan ook vol trots een elftal willekeurig gekozen mooie voorbeelden, verspreid door onze gemeente. In de hoop u en anderen te inspireren om ook samen aan de slag te gaan.

Vanaf deze plek doe ik dan ook graag een oproep: heeft u zelf een 'gouden' idee? Kom maar op!

Melvin Smit,
Wethouder

*'Inwoners-
initiatieven
verdienen
een glossy'*

Bruisend Blokzijl vierde weer wapenfeit

In 1672 kreeg Blokzijl stadsrechten toegekend door prins Willem III, als dank voor het heldhaftige optreden van het volk dat de vijandelijke troepen van Bommen Berend wist te verdrijven. Precies 350 jaar later, in de nazomer van 2022, werd dat illustere wapenfeit groots gevierd. Met een week vol muziek, spektakel en historisch besef. Van en voor Blokzijligers én (heel veel) bezoekers. Pjotr Mak hield zich bezig met 'Funding' voor de Werkgroep 350 jaar Stad, onderdeel van Stichting de Stad Blokzijl. Hij vertelt hoe dat gezamenlijke, en kostbare feest werd opgetuigd.

Vanwaar jullie initiatief?

'Het is een goede traditie dat de stadsrechten elke 50 jaar worden herdacht en gevierd. Dus 1972 was de laatste keer. We hadden daar geen draaiboek meer van, maar konden wel putten uit oude boeken en archieven.'

Waarom was dit idee een subsidie waard?

'Deze mijlpaal gaat iedereen aan. Wat voorop stond was dan ook dat deze viering het gemeenschapsgevoel tussen (oud)inwoners, jeugd en bezoekers uit de regio moest stimuleren. Om dat doel te bereiken hadden we een veelzijdig programma op gebied van educatie, historisch besef, culturele vorming en sociale activiteiten.'

Hoe hebben jullie het aangepakt, en de samenwerking met de gemeente ervaren?

'Omdat we wisten dat het een groot event voor Blokzijl zou worden, hebben we de gemeente meteen ingeschakeld en onze plannen voorgelegd. Wat kon men voor ons betekenen, op het gebied van funding en begeleiding? De aanvraag verliep heel soepel; we hadden een projectplan geschreven om geld te genereren en kregen ook nuttige adviezen over budgetten die geoormd zijn. Bijvoorbeeld: welke activiteiten vallen onder de noemer 'feest' en welke onder 'cultuur'? De gemeente was heel behulpzaam in het meedenken, maar je moet het als bewoners wel zelf doen. Dat voelde als pionieren en soms was het een uitdaging.'

Waar kwam de cofinanciering vandaan?

'Naast de gemeente hadden we ook meteen de provincie benaderd, fondsen zoals VSB aangeschreven en we zijn met de pet rondgegaan in Blokzijl. Er kwam een collecte onder inwoners en lokale bedrijven sponsorden de viering. Heel veel mensen wilden ook in natura iets bijdragen, dus in de vorm van een dienst of andere hulp. Het heeft ons positief verrast hoe betrokken de hele gemeenschap was.'

Nog tips voor andere plannenmakers?

'Zorg dat je administratie op orde is, voor de financiële verantwoording achteraf. Bedenk van tevoren goed wie van je subsidieverstrekking welke informatie nodig heeft. De gemeente was vrij soepel, maar andere partijen stelden soms striktere eisen. Dat kostte ons heel veel tijd en dat hebben we vooraf onderschat. Misschien zou de gemeente de subsidieregeling kunnen voorzien van een financieel format, om het aanvragers makkelijker te maken.'

'Het heeft ons positief verrast hoe betrokken de hele gemeenschap was'

FEEST VOOR IEDEREEN

Van 10 tot en met 17 september 2022 vierde Blokzijl dat het 350 jaar geleden stadsrechten kreeg. Burgemeester Rob Bats gaf het startsein door de speciaal voor deze gelegenheid gebouwde stadspoort aan de Kuinderstraat te openen. De feestweek was gevarieerd en vol hoogtepunten met een reünie, sport en spel, muziek en markt, een kerkdienst en tentfeest, een historische lezing, een bakwedstrijd en een muzikaal slotspel in de Havenkolk. Iedereen in Blokzijl, Steenwijkerland en omstreken feestte gratis mee.

Marktplaats Oldemarkt: van stenen vlakke tot dorpspark

‘De
meerwaarde
is zeer
groot
voor onze
samenleving,
voor
zo'n
2500
inwoners’

HISTORISCHE HANDEL

Het marktterrein kent een roerige geschiedenis en vormde eeuwenlang het epicentrum van de handel. Oldemarkt had bekende week- en jaarmarkten, zoals de botermarkt en biggenmarkt – de grootste van Oost- en Noord-Nederland. Ondanks het besluit van Willem van Oranje, om in 1581 de weekmarkten te verplaatsen naar Steenwijk en daar de stadseconomie te stimuleren na het Spaanse beleg, hield Oldemarkt nog lang de status van belangrijke handelsplaats.

Een fraai gerenoveerde muziekkoepeel, zitbankjes in speels aangelegd groen, een watertappunt voor passanten, nieuwe verlichting rond de kerk. ‘Zo zou élk dorpsplein eruit moeten zien’, zei wethouder Melvin Smit in mei 2023, bij de feestelijke heropening van het Marktplaats in Oldemarkt. De immense transformatie van versteend ‘vierkant’ naar een parkachtig verblijfsgebied is onder meer mogelijk gemaakt door de gemeentelijke subsidieregeling, en heeft de lokale bevolking aangenaam verrast. Aanwonende én aanjager van die facelift Harry Koning is apetrots op het eindresultaat.

Vanwaar jullie initiatief?

‘De meerwaarde is zeer groot voor onze samenleving, voor de sociaaleconomische leefbaarheid van zo'n 2500 inwoners. Jarenlang was dit een kale vlakte in het dorp: steen, steen, steen. Het plein deed afbreuk aan de sfeer in Oldemarkt. Als ik nu uit mijn raam kijk, zie ik waarvoor we dit gedaan hebben; daar zitten twee mensen op leeftijd op een bankje in de zon, even gezellig een broodje te eten. Laatst werden hier trouwfoto's gemaakt. Dat was tot voor kort ondenkbaar.’

Op welke manier is dit project aangepakt?

‘Het begon heel klein, eind 2019, bij mij en mijn vrouw Ruardy thuis. In dat jaar waren wij in Oldemarkt komen wonen, pal tegenover het Marktplaats. Er liep toen ook een leefbaarheidsonderzoek onder de bevolking, daaruit bleek al dat het gros van de inwoners niet blij was met de huidige uitstraling van het plein. We mobiliseerden wat buurtgenoten en ik heb een plan gepresenteerd bij het bestuur van Plaatselijk Belang. Dat heb ik geweten, haha, ik kreeg meteen de portefeuille ‘Marktplaats’.

Hoe hebben jullie de subsidieaanvraag, en samenwerking met de gemeente ervaren?

‘Uitstekend! Ik heb een commerciële achtergrond, was wel bekend met dit soort aanvragen en welke wegen je moet

bewandelen, dat scheelde. We hebben met ons concept van Plaatselijk Belang een bijeenkomst in het gemeentehuis gehad, waaruit een tegenvoorstel kwam. Gezamenlijk zijn we aan de slag gegaan met het idee van een dorpspark, met groen in de hoofdrol. De contacten waren goed, de lijntjes kort. Het was een van de grootste ingrepen voor Oldemarkt van de afgelopen 20, 30 jaar. Een win-win situatie voor het hele dorp.’

Hoe is de cofinanciering geregeld?

‘We hadden een eigen bijdrage van Plaatselijk Belang, er kwam geld vrij vanuit het Europees Landbouwfonds via LEADER Noord-Overijssel; met deze subsidie worden projecten ondersteund die de leefbaarheid van het platteland versterken.’

Hebben jullie nog tips voor nieuwe initiatiefnemers?

‘Je moet enthousiasme hebben én het kunnen overbrengen. Bereid je goed voor: lees de materie, wie zijn je gesprekspartners en zorg dat je kunt meedenken. Houd doorzettingsvermogen: als het niet linksom lukt, probeer het dan rechtsom.’

Giethoorn herdenkt en viert gezamenlijk

Op 4 mei galmden ook in Giethoorn de klokken op de begraafplaats. Even voor achten, elk jaar weer. Maar zodra het gelui verstomde, bleef het roerloos. Geen stille tocht of taptoe, geen kranslegging of defilé. Er gebeurde helemaal niets aan de Beulakerweg. Tót 2022. Het dorp zorgde zelf voor passend ceremonieel en een eigen oorlogsmonument, mede dankzij de gemeentesubsidie. Grietje Pietersz van de Stichting 4 en 5 mei Giethoorn is trots op de nog jonge traditie van gezamenlijk herdenken en vieren, in bijzijn van veteranen en schooljeugd.

Vanwaar jullie initiatief?

'Bij de twee vaste klokkenluiders van de protestantse kerk in Noord. Die stonden elk jaar op 4 mei op de begraafplaats en vroegen zich af: wat doen wij hier eigenlijk alleen? Waarom is er geen officiële herdenking in Giethoorn? Iemand van de doopsgezinde kerk in Zuid haakte aan en toen ging het balletje rollen. 't Gieters Belang nam het voortouw met een enquête onder de bevolking en er bleek wel degelijk een grote behoefte aan een gezamenlijke herdenking. We begonnen klein, met een 4 mei-comité van vrijwilligers, en hebben onze ideeën langzaam uitgerold. Nu is er een stichting die bestaat uit allerlei geledingen van de lokale samenleving.'

Wat voegt jullie initiatief toe aan Giethoorn?

'Er zijn zeven inwoners uit Giethoorn gesneuveld tijdens de Tweede Wereldoorlog. We hebben oorlogsgraven en daar hoort een kranslegging bij, samen met nieuwe generaties. Daarom willen we ook aandacht besteden aan educatie op scholen, en kinderen erbij betrekken. We zochten iets tastbaars voor de herdenking; dat werd een kunstwerk op de begraafplaats. Na het eerste jaar besloten we: als je herdenkt, moet je óók vieren. Dat doen we op 5 mei in het Kulturhus. We zijn nog maar net begonnen en nu al is het niet meer weg te denken uit Giethoorn.'

Hoe hebben jullie het aangepakt, en de samenwerking met de gemeente ervaren?

'We hebben het als inspirerend proces beleefd. In eerste instantie kwamen we bij de gemeente om advies te vragen – aan welke regels moeten we voldoen voor het plaatsen van een kunstwerk? – en niet om geld. We kregen alle medewerking en de regeling voor inwonersinitiatieven betekende voor ons een belangrijke impuls om het kunstwerk te kunnen realiseren.'

Hadden jullie voldoende cofinanciering?

'Zeker. We wilden ook niet volledig afhankelijk zijn van de gemeente. Er was al koppengeld vanuit 't Gieters Belang en er kwam een gift van Ondernemersvereniging Dwarsgracht en Jonen.'

Wat zou jullie stichting nieuwe initiatiefnemers aanraden?

'Je moet een stip op de horizon hebben en stap voor stap de tijd nemen om je doel te bereiken. Zorg dat de inspraak geregeld is voordat je bij de gemeente aanklopt: heeft de buurt geen bezwaar? Verder is het fijn om met een gemêleerd gezelschap te werken; je moet best veel zaken afvinken, dan scheelt het als iedereen iets kan bijdragen.'

PLUIMEN EN POËZIE

Het uit cortenstaal opgetrokken oorlogsmonument bij de ingang van de begraafplaats is gemaakt door de Gieterse kunstenares Hariëtte Verleun. Het bestaat uit wuivende rietpluimen met een tekst van dorpsdichter Kees Blokland:

*'Gebogen maar ongebroken
Verborg het riet
Vervolgden
En verzet
Hier wakend
Als steen
In de stroom
Voor durende
Vrede.'*

'Je moet een stip op de horizon hebben en stap voor stap de tijd nemen om je doel te bereiken.'

Jubileumboek *De witte duif* versterkt wijkgevoel

Witte duiven staan symbool voor vrede en geluk. Nou, dat zit wel goed bij buurtvereniging De Witte Duif in Oldemarkt, die in 2022 een halve eeuw bestond. Het gouden lustrum werd uiteraard gebroederlijk gevierd met de meeste bewoners van de 25 aangesloten panden aan de Hoofdstraat, met als kers op de taart een feestelijk jubileumboek. Een reis door de tijd in verhalen en foto's, tot stand gekomen dankzij het tijdrovende spit- en graafwerk van een team bestuursleden, met een beetje financiële hulp van de gemeente. Frans Jutte vertelt over het sterke wijkgevoel.

Wat voegt jullie jubileumboek toe aan de buurt?

'Het is een feest van herkenning voor huidige én oud-bewoners van de Hoofdstraat 56 tot en met 94. De straat is historisch, met veel huizen uit de 19de eeuw. Onze buurtvereniging is in 1972 opgericht in toenmalig Café De Witte Duif (er is nu een kapsalon gevestigd) en nog altijd zeer actief. Voor ons jubileum wilden we écht iets speciaals doen, iets tastbaars en blijvends neerzetten. Het gevoel van 'dit is onze wijk' leeft hier enorm, dit boek versterkt de verbinding tussen mensen.'

Hoe hebben jullie dat aangepakt?

'Als bestuur hebben we een brief naar buurtbewoners gestuurd met de vraag of ze hun persoonlijke herinneringen en anekdotes op papier wilden zetten, of oude foto's hadden die we konden gebruiken. Toen kreeg het vorm. We verzamelden alle documentatie, met een extra verhaal over de algemene geschiedenis van Oldemarkt erbij en kwamen per huisnummer uit op twee pagina's. We hadden, onder aanvoering van toenmalig voorzitter Hélène Vos, een clubje van tien dat de schouders eronder zette. Het kostte veel tijd, maar het was ook hartstikke leuk om mee bezig te zijn.'

Hoe verliep de subsidieaanvraag, en de samenwerking met de gemeente?

'Heel goed. We waren al op de hoogte van de regeling 'Inwonersinitiatieven zijn goud waard', hebben de gemeente benaderd via een brief met voorbeelden van ons boek en later een presentatie verzorgd voor de commissie die plannen beoordeelt. Ons idee werd meteen enthousiast ontvangen!'

Hoe was de cofinanciering geregeld?

'Omdat we konden aangeven dat we het jubileumboek gezamenlijk voor de hele buurt samenstelden, kregen we subsidie voor bureactiviteiten van het Oranje-

fonds. Verder waren we met ons clubje selfsupporting, we pakten alles zelf op.'

Hebben jullie nog tips voor andere plannenmakers?

'Het is belangrijk om een leuk team te hebben, want het is heel arbeidsintensief. Vragen? Gooi het in de groep. Wij gingen er vol in met elkaar en kwamen zo tot slimme en creatieve oplossingen; de een wist een subsidiekanaal, de ander wel een goede drukkerij.'

'Het gevoel van 'dit is onze wijk' leeft hier enorm, dit boek versterkt de verbinding tussen mensen'

CAFÉ WAS 'PLACE TO BE'

Rikus Bos was kroegbaas van De Witte Duif én eerste voorzitter van de gelijknamige buurtvereniging die in 1972 het levenslicht zag. Het café was destijds de spil van de buurt. Hier stond al vroeg een van de eerste telefoons in het dorp. 'The place to be' voor danslessen, vergaderingen, bruiloften en begrafenissen. De buurtvereniging organiseert jaarlijks leuke activiteiten, van boottocht tot barbecue en gezamenlijke kerstborrel. Alle leden, oud-bewoners en de Historische Vereniging IJsselham kregen een exemplaar van het jubileumboek, dat ook voor toekomstige buurtbewoners klaarligt.

Steun voor agrarisch erfgoed Land van Vollenhove

De historische, soms ook monumentale boerderijen in het Land van Vollenhove zijn beeldbepalend en waardevol voor de gemeente Steenwijkerland. Samen met de vele bijgebouwen, erven, tuinen en boomgaarden maken ze onderdeel uit van de cultuur en identiteit van dit gebied. Het zijn elementen die niet alleen bewaard, maar ook verbeterd moeten worden, vindt de Boerderijenstichting Land van Vollenhove. Gepensioneerd landbouwsocioloog Henk de Zeeuw uit Sint Jansklooster vertelt namens de club over het project voor agrarisch erfgoed in deze streek.

Waaruit bestaat jullie initiatief precies?

'In ons project Agrarisch Erfgoed in het Land van Vollenhove (2022-2024) hebben we onder andere historische informatie verzameld over 50 bestaande én afgebroken boerderijen en in een beeldbank (www.boerderijenlandvollenhove.nl) geplaatst die online toegankelijk is voor iedereen.'

Waarom is dat zo belangrijk voor de regio?

'Eigenaren die hun boerderij willen onderhouden en verduurzamen met behoud van het streekeigen karakter, konden tot voor kort weinig of geen historische informatie vinden. In Noordwest-Overijssel was daar nog geen onderzoek naar gedaan. Begin 2021 zijn we als werkgroep begonnen om in die leemte te voorzien. De boerderijen zijn typerend voor ons landschap, net als de tuinen, heggen en houtwallen rondom. Ze geven een gezicht aan deze regio en zijn ook vanuit toeristisch oogpunt van belang om intact te houden. Advies is daarbij welkom, want bij het moderniseren van een boerderij dreigt het historische karakter soms te worden aangetast. Dankzij voorbeelden uit het verleden kan men nu veel te weten komen over de authentieke eigenschappen van een pand.'

NIEUWE FASE

Grote, verouderde boerderijen zijn moeilijk te verwarmen en vreten vaak energie. Onderdeel van dit project is daarom ook bewoners te informeren zodat zij hun pand zo betaalbaar mogelijk kunnen verduurzamen voor de toekomst. De Boerderijenstichting gaat nu een nieuwe fase in met een tweede project, waarbij het accent meer op de boerenerven ligt, en op het herstel van typische landschapselementen.

Hoe hebben jullie de subsidie ingezet, en de samenwerking met de gemeente ervaren?

'Met het geld hebben we de stichting opgericht, een website gelanceerd met veel praktische informatie over o.a. verbouwen, verduurzamen en subsidie-mogelijkheden, en voor een boerderijen-beeldbank de geschiedenis uitgeplozen van historische boerderijen. Het contact met de gemeente verliep soepel; we konden op hun verzoek aantonen dat er sociaal draagvlak is. Voor onze enquête onder bewoners in de kernen en buurtschappen was veel animo, we kregen enthousiaste reacties uit de hele streek en hebben ook drie voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor bewoners en eigenaren.'

Waar kwam de benodigde cofinanciering vandaan?

'We zijn zonder eigen geld begonnen, maar hebben later in het proces een bijdrage van de Rabobank gekregen. Voor terugkerende kosten doen we ook een beroep op inwoners om zich aan te melden als Vriend van de Boerderijenstichting.'

Nog tips voor nieuwe initiatiefnemers?

'Je moet voorafgaand aan de subsidieaanvraag duidelijk weten wat je wilt doen en waaróm. Zorg ook dat je aansluiting vindt bij de bevolking, zodat je zeker weet dat je plan zin heeft voor de buurt of regio. Tot slot: wees realistisch in je planning, het is allemaal liefdewerk van vrijwilligers.'

*'Wees
realistisch in
je planning,
het is allemaal
liefdewerk
van
vrijwilligers'*

Lichtpuntjes geven sfeer aan Vennoos stadshart

Tijdens die paar donkere, laatste maanden van het jaar kunnen we wel wat extra lichtpuntjes gebruiken. De sfeerverlichting in de binnenstad van Vollenhove vormde dan ook elk seizoen weer een stralende verrassing voor het winkelend publiek. Een serie nieuwe, duurzame ornamenten kreeg in nauwe samenspraak met de lokale gemeenschap een plek. De armaturen sieren voortaan het historische Venose stadshart. Wat Roy Visscher van het verantwoordelijk Vollenhoofsch Ondernemers Collectief (VOC) betreft een welgemeende uitnodiging aan alle passanten: voel je welkom!

Wat voegt jullie initiatief toe aan Vollenhove?

'Een beetje gezelligheid op straat in een donkere periode. De oude guirlandes hingen al een jaar of 35 van gevel tot gevel, maar waren echt aan vervanging toe. De constructie was oud en zwaar en we gebruikten nog steeds gloeilampen. Niet duurzaam dus. Het moest led én lichter worden. Het idee kwam vanuit het VOC, omdat uit reacties bleek dat de sfeerverlichting zeer gewaardeerd wordt door kooppubliek en passanten.'

Hoe hebben jullie dit aangepakt?

'We hebben dit plan met drie bestuursleden opgepakt. Wat kost zo iets? Waar vra-

gen we een offerte aan? Zijn er subsidie-mogelijkheden? Ook zochten we contact met bewoners, eerst via een brief en toen zijn we op een paar ochtenden letterlijk deur aan deur door de straten gegaan om mensen te vragen naar hun ideeën. Welke plek aan huis is geschikt voor een lichtornament? Past het in een bestaand oog van de gevel, of mag er nieuw worden geboord? We wilden vooraf bij mensen zorgen wegnemen over de planning en montage, daar ging veel tijd in zitten.'

Hoe verliepen de aanvraag en samenwerking met de gemeente?

'Men was meteen enthousiast over onze presentatie. We hadden het visueel ge-

maakt, door een drone boven Vollenhove te laten vliegen, met daarin een digitale impressie van de verlichting. Kerkstraat, Bisschopstraat, Voorpoortplein, Kerkplein en het steegje Molenberg. Er was goed overleg met de gemeente: op sommige plekken was een andere constructie nodig; niet overal paste de verlichting aan de gevel.'

Waar konden jullie terecht voor de cofinanciering?

'Bij het coöperatiefonds van de Rabobank, en er was vanuit het verleden nog een potje beschikbaar bij het VOC.'

'We zijn op een paar ochtenden letterlijk deur aan deur door de straten gegaan om mensen te vragen naar hun ideeën'

Zijn er nog tips voor nieuwe initiatiefnemers?

'Zorg dat je met een kant en klaar plan bij de commissie komt die het beoordeelt. Weet wat je wilt en hoe je denkt dat te realiseren. Dus geen open eindjes die discussie opleveren. Wij hadden al een totaalofferte en een goed gemotiveerd plan van aanpak. Inspraak door alle betrokkenen in de buurt was ook erg belangrijk voor het welslagen ervan.'

EXTRA LICHTPUNTEN

Van medio november tot eind februari glinstert de gloednieuwe straatverlichting van Vollenhove tussen de gevels. Om de 50 meter hangt een stevige staalkabel met een verlichte bal in het midden, afgewerkt met stemmig groen. Maar liefst 22 lichtpunten (vroeger waren dat er 13) en nog eens 15 verlichte vlaggenstokhouders. Het einde is nog niet in zicht, het VOC krijgt aanvragen van winkeliers buiten het stadshart die ook graag willen meedoen.

Hulde aan lokale sportheld én merengebied

Het moest geen look-a-like worden, toch herkennen veel passanten de karakteristieke pose van Evert van Benthem in het kunstwerk aan De Leeuwte, bij Sint Jansklooster. Maar 'De Schaatser', die Albert Weijs boetseerde uit de ijzers van oude Friese doorlopers, is méér dan een eerbetoon aan de beroemde dorpszoon en tweevoudig Elfstedenwinnaar. Het beeld geldt ook als ode aan de schaatssport in het merengebied, zo vertelt Marleen Pol van Plaatselijk Belang Sint Jansklooster. Haar tip voor een kansrijk plan? 'Zorg dat je goed beslagen ten ijs komt.'

Wat voegt jullie initiatief toe?

'Hulde aan een lokale sportheld. Zelfs enkele decennia ná zijn historische, laatste Elfstedenwinst was iedereen 't er over eens: als onze bekendste oud-inwoner verdient Evert van Benthem gewoon een permanente en prominente plek in het dorp. Het werd hoog tijd dat hij de eer kreeg die hem zo is gegund. Als dorp zijn wij ontzettend trots op Evert en we wilden hem na de zeges in 1985 en 1986 alsnog op een passende manier in het zonnetje zetten.'

Waarom was dit een subsidie waard?

'Het idee werd breed gedragen, alsmede het voorstel om ook de naastgelegen fietstunnel op te knappen; de wanden zijn door dezelfde kunstenaar beschilderd

en laten nu een winters landschap zien. Dit initiatief kwam vanuit de bevolking zelf en was ook bedoeld voor de hele dorpsgemeenschap. We hebben de sterke, toeristische groei in deze streek ook voor een deel aan Evert te danken natuurlijk; De Wieden is een van de mooiste schaatsgebieden in heel Nederland.'

Hoe hebben jullie het aangepakt, en de samenwerking met de gemeente ervaren?

'Vanuit Plaatselijk Belang is een werkgroep gevormd en de gebiedscoördinator van de gemeente wees ons op deze subsidiemogelijkheid. Hij hielp ons al wat op weg, dat scheelt. Het contact bij de gemeente verliep verder goed; we hadden een gedegen plan voorbereid, compleet

'Het werd hoog tijd dat hij de eer kreeg die hem zo is gegund.'

met offerte, en konden de uitvoering met goede argumenten toelichten tijdens een gesprek.'

Waar kwam de cofinanciering vandaan?

'De overige, benodigde middelen kwamen deels uit onze eigen pot van de vereniging Plaatselijk Belang Sint Jansklooster, aangevuld met gulle bijdragen van bedrijven uit het dorp en de omliggende buurtschappen. Het project werd ook door vrijwilligers ondersteund, we hebben heel veel zelf gedaan.'

Nog tips voor andere plannenmakers?

'Zorg voor een duidelijke motivatie én een goede begroting. Maak ook vooral inzichtelijk wat je wilt, met bijvoorbeeld een PowerPointpresentatie of tekening, zodat je de commissie die de initiatieven toetst iets concreets kunt laten zien. En: je hebt een lange adem en dus doorzettingsvermogen nodig. Niet opgeven, maar doorgaan!'

TERUG NAAR DE LEEUWTE

Melkveehouder Evert van Benthem maakte Sint Jansklooster in één klap beroemd, toen hij in 1985 als eerste op de Bonkevaart finishte, na een monstertocht van 200 kilometer op natuurijs. In 1986 mocht de wedstrijdschaatser zich opnieuw Elfstedenwinnaar noemen. Vlak voor de eeuwwisseling emigreerde het gezin naar Canada, waar het meer ruimte vond voor het boerenbedrijf. Voor de onthulling van "De Schaatser", in april 2022, kwam Evert speciaal over naar Nederland. Aan De Leeuwte maakte hij voor die feestelijke gelegenheid een symbolisch rondje op skeelers, samen met zijn kopploeg van toen.

Spelen, beleven en ontmoeten in Tukse buurttuin

SAMEN WERKEN, SAMEN OOGSTEN

De Tukse buurttuin (in mei 2023 officieel geopend) is dankzij de samenwerking tussen bewoners en gemeente in twee jaar tijd van de grond getild. Het parkje beschikt over bankjes en tafels voor bezoekers en bestaat uit een speelgedeelte, een klimdeel, een kleine wadi (buffer voor hemelwater) met verspreid fruitbomen en bessenstruiken. Samen werken is samen oogsten! Een tuincoördinator houdt het werkschema bij: één zaterdag in de maand stropen burens de mouwen op voor het onderhoud.

Het had letterlijk wat voeten in de aarde, voordat Schutterswoerthe uitgroeide tot trefpunt in Tuk. Een kaal veldje transformeerde tot kleurrijk park en wordt nu intensief gebruikt door jonge en oude(re) wijkbewoners. Spelen, beleven en ontmoeten typeren deze hotspot van en voor iedereen. Als voormalig leefbaarheidsmakelaar van de gemeente Steenwijkerland weet Anje Hendriks hoe je ergens samen de schouders onder kunt zetten. Met haar burens hielp ze mee aan Tuk's nieuwe trots.

Wat voegt jullie initiatief toe aan de buurt?

'Schutterswoerthe was een nietszeggend grasveld met een wipkip en een glijbaantje, ingeklemd tussen Rummelinge, Boomsluiters en De Krimpe. Leuk spelen kon niet als het had geregend, mijn eigen kleinkinderen kwamen ook altijd drijfnaat terug. Hoe leuk zou het niet zijn als alle buurtkinderen daar met plezier konden ravotten, en de (groot)ouders elkaar ontmoeten; een thermoskan en rol koekjes mee. Dan kun je blijven mopperen, maar je kunt er ook iets aan dóen.'

Hoe hebben jullie het aangepakt?

'Samen met Patrick Spijker, Alieke Terpstra en een groepje naaste burens hebben we een werkgroep gevormd, een eerste schetstekening laten maken en de behoefte gepolst, met een enquête in de wijk. De respons was groot en positief! Er lagen uitdagingen: buurtactiviteiten opzetten, maar ook het waterprobleem oplossen.'

Hoe verliep de subsidieaanvraag, en de samenwerking met de gemeente?

'Ik wist wel dat er veel subsidieregelingen waren, maar de grond is gemeentelijk eigendom, dus we moesten eerst weten wat was toegestaan. De gemeente ondersteunde ons enorm goed met het opstellen van een begroting, maar ook met grondverzet, het groen en een oplossing voor het waterprobleem.'

Kregen jullie de cofinanciering rond?

'Ja. Het was wel een boel werk om uit te zoeken, maar de moeite waard. Soms een kip-en-ei-verhaal; de een wil wel subsidie verlenen, als de andere partij het ook doet. We kregen ook een bijdrage van de provincie, van fondsen en lokale steun van bijvoorbeeld Plaatselijk Belang en de kringloopwinkel, van Zorggroep Oude en Nieuwe Land, en Defensie bezorgde ons zwerfkeien. Voor aanleg en onderhoud van het groen stelden we een sponsorplan op: buurtbewoners konden een struik of (fruit)boom adopteren.'

Zijn er vanuit Tuk nog nuttige tips voor nieuwe initiatieven?

'Zorg dat je een groepje bijeen krijgt dat enthousiast is én beseft dat er veel tijd in gaat zitten. Voor subsidieaanvragen heb je geduld nodig. Bedenk ook dat iedereen een steentje moet bijdragen om je plan tot een succes te maken. Een buurttuin neerzetten is een, maar 'm onderhouden is minstens zo belangrijk. We missen nog wel eens wat helpende handen in de tuin.'

'Dan kun je blijven mopperen, maar je kunt er ook iets aan dóen'

Kabouterp Steenwijkerwold: sprookje dat uitkwam

Kabouters Slingerpad

Vrolijke kabouters en paddenstoelen van hout, heuse schommels in de bomen en een verstopte bosvogel: als je aan het touwtje trekt, hoor je het tikken van de specht. 't Krullebossie in Steenwijkerwold is sinds mei 2023 gastheer van een kleurrijk speel- en ontdekkpad voor de kleinsten. Kinderen die over de snipperpaadjes en door 't wilgentunneltje van het Kabouters Slingerpad struinen, wanen zich even midden in een sprookje. Anneke ter Schure van de vaste klusgroep legt uit hoe dat sprookje uitkwam.

Wat voegt dit initiatief toe aan de buurt?

'Mijn eigen opa heeft 't Krullebossie in 2005 aangelegd, een parkachtig wandelbos achter de sportvelden en de Immanuelsschool. Heel veel mensen uit het dorp kenden het wel, maar kwamen er al lang niet meer, omdat het in verval was geraakt. Zo zonde! Toen we begonnen met het kabouterp, knapte het bosje al flink op, maar er was nog niks te beleven voor kinderen. We wilden ze graag stimuleren om buiten te spelen en bewust van de natuur maken, maar ook de inwoners met elkaar in verbinding brengen.'

Hoe is dat aangepakt?

'We begonnen met drie vrouwen plus 'aanhang', nu hebben we op vaste klusdagen een club van zo'n dertig vrijwilligers. Dankzij vele handen hebben we er een avontuurlijk bosje van gemaakt; een rondje van 500 meter met spannende slingerpaadjes en kabouters onderweg. Makkelijk bereikbaar, op loopafstand van het dorpshart. Jonge ouders, andere wandelaars en ook campinggasten uit de buurt ontmoeten elkaar hier, terwijl de kleintjes naar hartenlust spelen.'

'We wilden ze graag stimuleren om buiten te spelen en bewust maken van de natuur'

Hoe verliep de subsidieaanvraag, en de samenwerking met de gemeente?

'We hebben zonder voorkennis bij de gemeente aangeklopt: mag dit wel, wat wij voor ogen hebben? Daar rolde direct een enthousiast voorstel uit. De gemeente zei: breid het uit, bijvoorbeeld met een poel voor kikkers. Maak een plan, hier is een potje voor. Toen hebben we een presentatie verzorgd in het gemeentehuis en konden we aan de slag. Dankzij dat overleg is er nu ook een vlonderpad waarop kinderen met schepnetjes kikkervisjes en andere waterbeestjes 'vissen' om te bekijken. Heel leuk én leerzaam.'

Kwam de benodigde cofinanciering ook rond?

'Ja, we kregen ook koppelgeld uit Steenwijkerwold en een bijdrage van Zorggroep Oude en Nieuwe Land. Verder heel veel vrijwilligerswerk, we hebben het meeste zelf gedaan met eigen apparaten, machines én handen. Elk jaar is er één vaste klusdag met elkaar.'

Nog tips voor nieuwe initiatiefnemers?

'Begin gewoon! Niet teveel nadenken, maar dóen. En zoek de juiste mensen: we hebben korte lijnen met de gemeente, dus als we nieuwe houtsnippers voor de paden nodig hebben is dat snel geregeld. Een ambtenaar van de afdeling groen tip-te ons: betrek eventuele bezwaarmakers vooraf bij je plan en houd rekening met de natuur.'

'DE KRULLE'

't Krullebossie is een begrip voor de bewoners van Steenwijkerwold. Het bosparkje is vernoemd naar de voormalige landeigenaar die een kenmerkende 'krul' onder zijn pet droeg en in de volksmond dan ook 'De Krulle' werd genoemd. Ook de grote kabouters met het naambord Slingerpad draagt – behalve een flinke snor – een krul onder zijn puntmuts.

Kunstwerk icoon voor corsostad Vollenhove

Bouwen zit de bewoners van Vollenhove in 't bloed. Voor hun bloemencorso werken ze maandenlang vol geestdrift aan huizenhoge creaties. De bonte stoet van praalwagens kreeg er een pronkjuweel bij: een reusachtige dahlia met maar liefst 54, uit cortenstaal opgetrokken bloemblaadjes. Dit kunstwerk staat sinds 2022 op de rotonde aan de Weg van Rollecate en het Franse Pad. Een eerbetoon aan een bijzonder stuk immaterieel erfgoed in Steenwijkerland. Corsobouwer en -ontwerper Jordy Winter was een van de aanjagers.

Wat voegt dit initiatief toe aan Vollenhove?

'Het corso is een iconisch event, onlosmakelijk verbonden met de identiteit van Vollenhove. Het gros van de inwoners is erbij betrokken, een gigantische boost voor de saamhorigheid. Eens per jaar speelt het kunstwerk een centrale rol in de optocht, met een erepodium waarop de winnende corsogroep wordt gehuldigd; de rest van de tijd is het een prachtig – en 's avonds verlicht – visitekaartje voor Vollenhove.'

Hoe hebben jullie het aangepakt?

'Samen met mijn kameraad en medeontwerper Marcel Santbergen broedden we

op iets blijvends, dat zou passen bij het karakter van Vollenhove als corsostad. We wilden een kunstwerk in het hart van het corso, bij de rotonde. De plek waar alles samenkomt op die dag; alle emoties van winnaars en verliezers. Ons idee was te groot voor de PR-commissie alleen, dus zochten we contact met de 4 V's en de Belangenvereniging Vollenhove Stad. Van daaruit is een werkgroepje gevormd en een lokale kunstenaar benaderd: Cronquels uit Sint Jansklooster.'

Hoe verliep de subsidieaanvraag, en hoe was de samenwerking met de gemeente?

'In het begin hadden we vooral online contact, vanwege corona. Maar we kregen

goede begeleiding en de gemeente reageerde enthousiast toen we ons voorstel presenteerden. Daarin benadrukten we de impact van het corso voor Vollenhove. We hadden zelf al een plan van aanpak geschreven met aandacht voor het ontwerp, de bouw, fundering en montage, het onderhoud, een lichtplan en financiële onderbouwing. Er werd positief meege-dacht, ook door de politie; die gaf ons mee rekening te houden met scherpe onderdelen van het kunstwerk, in verband met de verkeersveiligheid rond de rotonde.'

Waar kwam de cofinanciering vandaan?

'De Belangenvereniging Vollenhove Stad, de 4 V's en de wereld aan donateurs

en sponsors. Bijna dertig bedrijven betaalden mee, we hebben nergens 'nee' gehoord. Dat geeft al wel aan hoe het corso hier leeft.'

Heb je nog een tip voor nieuwe initiatiefnemers?

'Durf te vragen. Wees niet bang om de hulp van anderen in te schakelen. Je hikt misschien aan tegen eventuele problemen, maar zelf was ik blij verrast met alle hulp die we kregen, variërend van veel vrijwillige handjes tot gulle giften.'

'Durf te vragen, wees niet bang om de hulp van anderen in te schakelen'

IMMATERIEEL ERFGOED

Het bloemencorso Vollenhove heeft een plek gekregen op de erfgoedlijst van Unesco, net als het 'buurcorso' van Sint Jansklooster en de gondelvaarten Belt-Schutsloot en Giethoorn in Steenwijkerland. Alle vallen onder de Nederlandse corsocultuur en staan ingeschreven op de Representatieve Lijst van Immaterieel Erfgoed van de mensheid. De reden: het is veel méér dan een optocht. Het bouwen van de wagens is een sociaal en creatief proces waarbij een groot deel van de gemeenschap betrokken is, en de cultuur wordt van generatie op generatie overgedragen.

Lopen langs kloosterleven van 't Wold

‘Daarom gingen we ‘graven’, en kwamen we met een goed verhaal.’

SCAN DE QR-CODES

Wandelroute De Voorzienigheid is 5,5 km lang, maar kan worden ingekort tot 2 km over verhard pad, en is dan geschikt voor rollator of scootmobiel. De tocht start en eindigt bij de parkeerplaats van de katholieke kerk in Steenwijkerwold (Gelderingen 77) en voert langs 18 locaties. Elke plek heeft een genummerd paaltje met een QR-code die je met je mobieltje kunt scannen voor meer informatie, die ook op de website staat: www.devoorzienigheidsteenwijkerwold.nl.

Als een veelkleurig halssnoer slingert 'De Voorzienigheid' door Steenwijkerwold, langs Gelderingen en Thij. Deze wandelroute – een korte en langere versie – stipt markante ijkpunten aan uit de roemrijke geschiedenis van het voormalig kloostercomplex. Een idee uit de koker van Stichting Monument De Voorzienigheid, die zich sterk maakt voor behoud van het cultureel en religieus dorpserfgoed. Sjef Damhuis doet een boekje open.

Wat is het?

'Wandelroute De Voorzienigheid heeft als doel het maatschappelijk, religieus en kloostererfgoed van Steenwijkerwold in beeld te brengen en over te dragen aan belangstellenden. Lopers komen onderweg langs tal van plekken die een link hebben met het kloosterleven, tussen 1893 en 1992, of met de rooms-katholieke kerk.'

Waarom was jullie initiatief een subsidie waard?

'De Voorzienigheid is een onderschat stuk geschiedenis van het dorp, dat ooit een katholiek onderwijsbolwerk in Noord-Nederland was. Steenwijkerwold heeft veel te danken aan de zusters van het liefdesgesticht, die zich eind 19de eeuw samen met pastoor Muiteleman het lot aantrokken van arme kinderen en ouderen. Het was een maatschappij in het klein met een opvangtehuis voor oude mannen en vrouwen, een weeshuis, scholen, een kapel, bakkerij en boerderij met moestuin. Vooral de onderwijstak van De Voorzienigheid groeide hard: op het hoogtepunt, rond 1970, telde het instituut 1200 studenten in Steenwijkerwold. Het voormalige kloostercomplex behoort dan ook tot ons historische erfgoed, waar nog duizenden mensen herinneringen aan hebben.'

Hoe hebben jullie het aangepakt, en de samenwerking met de gemeente ervaren?

'Ik ben zelf een van die oud-studenten en altijd op zoek naar verhalen uit het verleden. Onze stichting krijgt ook veel mailtjes met vragen van mensen over hun voorouders in het dorp, die vroeger in De Voorzienigheid verbleven. Daarom gingen we "graven". Dus we kwamen met een goed verhaal. Het kloostercomplex was bijna een eeuw lang een begrip en al zijn de meeste gebouwen helaas gesloopt, we willen de verhalen levend houden. Dan moet je zorgen dat mensen er een goed beeld bij hebben. Om deze subsidie te krijgen hebben we een presentatie gegeven van onze plannen, en er kwam veel steun en enthousiasme vanuit de gemeente.'

Waar kwam de cofinanciering vandaan?

'Van veel sponsors uit het dorp. We kregen ook een kleine bijdrage van de kloosterorde. Riet Hendriksen, de laatste zuster die vertrok van De Voorzienigheid, heeft ons daar bij geholpen.'

Nog tips voor andere plannenmakers?

'Zorg ook dat je een goed verhaal hebt. Bereid je voor, kijk hoe je je verzoek om subsidie precies formuleert en zoek daarbij samenwerking met de gebiedscoördinatoren van de gemeente. Met hen kun je overleggen: zijn we op de goede weg zo?'

Inwonersinitiatieven zijn goud waard! Zo werkt het

Geïnspireerd geraakt? Misschien broedt u ook op leuke, mooie of duurzame ideeën. Een buurttuin, kunst in de wijk of iets heel anders dat van meerwaarde is voor de hele omgeving.

De subsidieregeling 'Inwonersinitiatieven zijn goud waard' is een laagdrempelige regeling, maar er zijn natuurlijk wel wat spelregels.

- U woont zelf in Steenwijkerland en heeft een idee voor een kern of buurt in deze gemeente.
- De buurt moet er beter van worden. Dat wil zeggen: meerdere mensen doen mee, ondersteunen het plan, maken er gebruik van of kunnen er plezier aan beleven.
- Het initiatief heeft een neutraal karakter. Dus zonder een commercieel, religieus of politiek oogmerk.
- Het geld is bedoeld als opstartsubsidie, niet voor de dagelijkse of toekomstige exploitatie.

Beoordeling

De onafhankelijke adviescommissie die alle subsidieaanvragen beoordeelt bestaat uit zeven enthousiaste inwoners van deze gemeente, die iedere maand bijeenkomen voor overleg. Het is een gemêleerd gezelschap, afkomstig uit diverse dorps- en stadskernen van Steenwijkerland en een afspiegeling van de samenleving. Sociale samenhang is belangrijk bij hun beoordeling. De commissie kijkt kritisch naar de inhoud en onderbouwing, of er voldoende draagvlak in de buurt is en het idee een maatschappelijk belang dient.

Op is op!

Er is jaarlijks € 140.000 beschikbaar voor 'gouden' initiatieven in Steenwijkerland, maar op is op. Als de gemeente uw aanvraag beloont, krijgt u maximaal 80% van de te maken kosten vergoed. Voor het resterende bedrag is cofinanciering nodig. Denk hierbij aan andere subsidiebronnen, bijdragen van sponsors of crowdfunding. Ook kunt u kosten besparen door meer zelfwerkzaamheid.

Op papier en online

U kunt de subsidie zowel schriftelijk als online aanvragen. Op de gemeentesite vindt u een digitaal formulier. Vul dit aan met verplichte bijlagen zoals een begroting, financieel dekkingsplan, een kopie van uw identiteitsbewijs en bankpas en – optioneel – een projectplan. Op de site vindt u ook een lijst met eerdere initiatieven die groen licht kregen. Wilt u meer weten over wat er mogelijk is? Neem contact op met de gebiedscoördinatoren (kijk voor contactgegevens op www.steenwijkerland.nl/kernenenwijken).

‘Meerdere mensen doen mee, ondersteunen het plan, maken er gebruik van of kunnen er plezier aan beleven’

www.steenwijkerland.nl/kernenenwijken

COLOFON

Uitgave

gemeente Steenwijkerland
Postbus 162
8330 AD Steenwijk
www.steenwijkerland.nl
info@steenwijkerland.nl

Tekst

Jolanda de Kruyf

Fotografie

Wilbert Bijzitter

Ontwerp

jonkmanvorm.nl (BNO)

September 2024

IKERNEN & WIJIKEN

Jouw buurt maken we samen!